

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голоікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВИЧ
“ _____ 2022 р.
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.Н. КАРАЗІНА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
ІМЕНІ АРТУРА ГОЛІКОВА
КОД 02071205

Робоча програма навчальної дисципліни

«Управління зовнішньоекономічною діяльністю»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____

спеціальність _____ 292 «Міжнародні економічні відносини» _____

освітня програма _____ Міжнародна логістика і митна справа _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

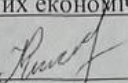
“30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Беренда Сергій Васильович

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

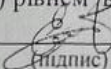
Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

Надія КАЗАКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

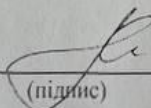

(підпис)

Олена ХАНОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Управління зовнішньоекономічною діяльністю ” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» підготовки фахівців

першого (бакалаврського) рівня

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Управління зовнішньоекономічною діяльністю” є засвоєння теоретичних основ та практичних компетентностей і навичок, набуття комплексних знань щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни “Управління зовнішньоекономічною діяльністю” є

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, вміння управляти часом.

ЗК5. Здатність до усної та письмової загальної комунікації державною та іноземними мовами.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які справляють позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів.

ФК2. Розуміння базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій і методів у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку МЕВ.

ФК3. Розуміння сутності й особливостей функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.

ФК12. Знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК14. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК16. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
6-й	-
Лекції	
30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	-
Лабораторні заняття	
- год.	-
Самостійна робота	

45 год.	-
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:
 ПРН1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.

ПРН3. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН6. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.

ПРН8. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ПРН11. Демонструвати знання та навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ПРН12. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН13. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН14. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати результативність їх функціонування.

ПРН15. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН16. Розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.

ПРН20. Володіти базовими категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері міжнародних економічних відносин, зокрема: міжнародної логістики та митної справи.

ПРН22. Застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН23. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН24. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН25. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління

Тема 1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності

Зовнішньоекономічна діяльність. Предмет ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД. Об'єкти ЗЕД. Принципи ЗЕД. Правові основи здійснення ЗЕД. Форми зовнішньоекономічних зв'язків. Зовнішньоекономічний комплекс країни.

Експорт товарів. Імпорт товарів. Основні моделі розвитку ЗЕД. Режими найбільшого сприяння. Національні режими. Спеціальні режими здійснення ЗЕД.

Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні

Зовнішньоекономічна політика. Протекціонізм. Лібералізація зовнішньоекономічних відносин. Управління ЗЕД. Структура регулювання ЗЕД. Суб'єкти регулювання ЗЕД. Державні органи регулювання ЗЕД. Органи місцевого регулювання ЗЕД. Функції органів управління ЗЕД. Торгово-промислові палати. Методи регулювання ЗЕД.

Тема 3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД

Тарифне регулювання ЗЕД. Єдиний митний тариф. Митні конвенції. Завдання і функції митних органів. Мито. Класифікація мита. Митна вартість. Функції митної вартості. Методи розрахунку митної вартості. Митні режими. Митне оформлення. Митний контроль. Основні митні документи.

Тема 4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД

Нетарифні методи. Заборона експорту й імпорту. Квотування. Ліцензування. Механізм реалізації квот та ліцензій. Технічні бар'єри. Заходи, пов'язані з виконанням митних формальностей. "Добровільні" обмеження експорту. Антидемпінгові заходи. Імпортний депозит. Експортні субсидії.

Тема 5. Валютне регулювання ЗЕД

Валютне регулювання. Міжнародний, регіональний, національні рівні валютного регулювання. Суб'єкти валютного регулювання. Валюта. Валютні цінності. Валютні операції. Конвертованість валют. Класифікатор іноземних валют. Ліцензування валютних операцій. Валютний контроль.

Розділ 2. Організація та техніка проведення зовнішньоторговельних операцій

Тема 6. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту

Зовнішньоторговельний контракт. Етапи реалізації зовнішньоекономічної операції. Оферта. Види оферт. Структура зовнішньоторговельного контракту. Суттєві й несуттєві статті контракту. Базисні умови поставки «Інкотермс – 2020». Валютно – фінансові умови контракту. Способи фіксації цін. Міжнародний арбітраж. Типові контракти. Торгові звичаї. Порядок укладання зовнішньоторговельних контрактів. Порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічних контрактів.

Тема 7. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності

Зовнішньоторговельні операції. Оренда. Види оренди. Рентинг. Хайринг. Лізинг. Операційний і фінансовий лізинг. Експортний лізинг. Імпортний лізинг. Правові основи міжнародних лізингових операцій. Лізингові платежі. Викупна ціна. Спеціалізовані лізингові фірми.

Тема 8. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки

Зустрічна торгівля. Комерційна компенсація. Зустрічні закупки. Авансові закупки. Угоди типу «офсет». Викуп. Застарілої продукції. Поставки на компенсації. Операції з давальницькою сировиною. Операції зустрічної торгівлі у рамках промислового співробітництва. Прості компенсаційні угоди. Складні компенсаційні угоди. Виробниче кооперування.

Тема 9. Торгово – посередницькі операції.

Посередник. Операції з перепродажу. Комісійні угоди. Договір консигнації. Особливості консигнації. Агентські операції. Брокерські операції. Угода про просте агентство. Угода про монопольне агентство. Винагорода посередника.

Тема 10. Операції з міжнародного обміну науково – технічними знаннями

Інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальної власності. Патент. Винахід. Промислові зразки. Корисні моделі. Копірайт. Ноу-хау. Товарна марка. Товарний знак. Найменування країни-походження товару. Ліцензійні угоди. Роялті. Паушальний платіж. Інжиніринг. Консалтинг. Технічне обслуговування.

Тема 11. Транспортне забезпечення ЗЕД

Види перевезень. Особливості міжнародних перевезень. Морські перевезення. Трампові перевезення. Чартер. Фрахт. Види фрахту. Лінійні перевезення. Автомобільні перевезення. Перевезення залізницею. Повітряний транспорт. Транспортні документи. Міжнародні транспортні коридори.

Тема 12. Міжнародні розрахунки у ЗЕД

Валютні умови зовнішньоторговельних контрактів. Валюта ціни. Валюта платежу. Захисні валютні застереження. Фінансові умови зовнішньоторговельних контрактів. Види платежу. Форми розрахунку. Авансовий платіж. Банківський переказ. Акредитивна форма розрахунку. Інкасова форма розрахунку. Розрахунок у формі відкритого рахунку. Міжнародні банківські гарантії.

Тема 13. Міжнародні організації які регулюють ЗЕД.

Розкрийте та охарактеризуйте основні принципи і правила ГАТТ / СОТ.

СОТ: місія організації. Історія створення і сучасна структура організації.

Перелічіть і охарактеризуйте діяльність міжнародних організацій які регулюють ЗЕД.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ, РЕГУЛЮВАННЯ І УПРАВЛІННЯ												
Тема 1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності	7	2	1			4						
Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні	7	2	1			4						
Тема 3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД	10	4	2			4						
Тема 4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД	9	4	1			4						
Тема 5. Валютне регулювання ЗЕД	7	2	1			4						
Разом за розділом 1	40	14	6			20						
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ												
Тема 6. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту	5	2	1			2						
Тема 7. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності	5	2	1			2						
Тема 8. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки	5	2	1			2						
Тема 9. Торгово – посередницькі операції.	7	2	1			4						
Тема 10. Операції з міжнародного обміну науково – технічними знаннями	5	2	1			2						
Тема 11. Транспортне забезпечення ЗЕД	10	2	2			6						
Тема 12. Міжнародні розрахунки у ЗЕД	7	2	1			4						
Тема 13. Міжнародні організації які регулюють ЗЕД	6	2	1			3						
Разом за розділом 2	50	16	9			25						
Усього годин	90	30	15			45						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності	1	
2	Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні	1	
3	Тема 3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД	2	
4	Тема 4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД	1	
5	Тема 5. Валютне регулювання ЗЕД	1	
6	Тема 6. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту	1	
7	Тема 7. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності	1	
8	Тема 8. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки	1	
9	Тема 9. Торгово – посередницькі операції.	1	
10	Тема 10. Операції з міжнародного обміну науково – технічними знаннями	1	
11	Тема 11. Транспортне забезпечення ЗЕД	2	
12	Тема 12. Міжнародні розрахунки у ЗЕД	1	
13	Тема 13. Міжнародні організації які регулюють ЗЕД	1	
	Разом	15	

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури за темами, які розглядаються на лекціях	9	
2	Підготовка до практичних занять	9	
3	Підготовка до аудиторних контрольних робіт	9	
4	Виконання індивідуально-розрахункової роботи	9	
5	Підготовка презентації та доповіді	9	
	Разом	45	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, семінарські заняття, спільний пошук вирішення проблеми, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Управління зовнішньоекономічною діяльністю» передбачає всі види занять, передбачених навчальним планом. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

- поточний контроль* здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання домашніх завдань, перевірки розв'язання типових задач; перевірки розв'язання нетипових задач на використання знань в практичних ситуаціях;
- підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену з усього курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Розрахункова робота	Разом	Екзаме н	Сума	
Розділ 1					Розділ 2												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T	T	T	T	0	1	1	2	3
2	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	4	2					

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання розрахункової роботи

Розрахункова робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань розрахункової роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
  - повнота й ґрунтовність викладу;
  - аргументованість тверджень;
  - суб'єктне усвідомлення змісту;
  - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
  - технологічна грамотність;
  - методична грамотність;
  - обґрунтованість висновків;
  - правильність оформлення.

Шкала оцінювання розрахункової роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
25-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення повністю обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
20-24	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
10-19	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-9	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Зведена шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Управління зовнішньоекономічною діяльністю»

Види робіт	Максимум балів
Тестовий контроль	20
Розрахункова робота	30
Поточний контроль на заняттях	10
РАЗОМ	60
Екзамен	40
ВСЬОГО	100

Оцінювання якості знань з дисципліни «Управління зовнішньоекономічною діяльністю» проводиться за практичними уміннями й навичками, які демонструють студенти, відповідаючи на тестові питання.

За кожну правильну відповідь на питання студент одержує від 1-10 балів, які зазначені у тестових завданнях.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Беренда С.В., Григорова-Беренда Л.І. **Управління ЗЕД: дистанційний курс** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5900>
2. Козак Ю. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 292 с.
3. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник/За ред. .Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Сіваченка І.Ю.-2-ге вид., перераб.і доп.- К.:ЦУЛ, 2016 .-792 с.-
5. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон. [текст] Навч. посібник. — 6-те вид., перероб. та доп. / За ред. Ю. Г. Козака. — К.: Центр учбової літератури, 2016. — 290 с.
6. Калінеску Т. В. Митний менеджмент : навч. посіб. / Т. В. Калінеску, Ю. А. Романовська, О. М. Антіпов ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. – 371 с.
7. Мельник Т. М. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студентів ВНЗ / Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко, О. В. Зубко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 599 с.
8. Левченко С. Г. Теоретичні аспекти адміністративної діяльності митних органів України / С. Г. Левченко // Митна справа. – 2013. – № 2. – С. 39-47.
9. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 408 с.

Допоміжна література

1. Беренда С. В. Онлайн продажі як ефективний інструмент виведення «товарів розкоші» національних виробників на міжнародні ринки, на прикладі виробів з хутра / С. В. Беренда, Г. О. Григорова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». – 2017. – №. 6. – С. 8-14.
2. Зовнішньоекономічна діяльність та митна справа: Збірник нормативних актів / Упорядник М.І. Камлик. - К: Атака, 2014. - 680 с.

3. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. - К. : Кондор, 2017. - 168с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність та митна справа: Збірник нормативних актів / Упорядник М.І. Камлик. - К: Атака, 2014. - 680 с.
5. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. - К.:ЦУЛ, 2014. - 377с.
6. Беренда С.В., Дашевський С. Сертифікація імпортованих та експортованих товарів як метод нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України // «Інституційні зміни глобальної господарської системи»: збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів (30 березня 2013р. м. Харків). – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. – С. 8-12.
7. Беренда С.В., Кучерова К.К. Митно-тарифне регулювання в умовах кризового протекціонізму // Сучасні тренди трансформації світового господарства. Збірник наукових праць викладачів та студентів. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – С. 45-49, 257 с.
8. Вишневецька, Л. І. Митна статистика [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Вишневецька. - К. : Професіонал, 2008. - 352 с.
9. Дем'янюк, О. Б. Митне адміністрування [Текст] : навч. посіб. / Дем'янюк О. Б., Герчаківський С. Д. ; Терноп. нац. екон. ун-т, Каф. податків та фіскал. політики. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 327 с.
10. Ємченко, І. В. Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі [Текст] : тест. завдання для студентів спец. "Товарознавство та експертиза в митній справі" ОКР спеціаліст та ОС магістр ден. та заоч. (дистанц.) форм навчання / [Ємченко І. В., Барна М. Ю.] ; Укоопспілка, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. - 43 с.
11. ЗЕД: вихід на експорт, робота з митницею, міжнародні перевезення [Текст] : практ. керівництво / [редкол: О. Целуйко (шеф-ред.), В. Якимашенко, З. Омельницька]. - Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2016. - 95 с.
12. Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку [Текст] : [колект.] монографія / [В. М. Мельник та ін. ; упоряд.: Т. В. Руда, Л. Р. Прус] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доц. І. Г. Бережнюка ; Держ. фіск. служба України [та ін.]. - Хмельницький : Мельник А. А., 2017. - 429 с.
13. Калінеску, Т. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : [підручник] / Т. В. Калінеску, Г. С. Ліхоносова, О. М. Антіпов ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Луганськ : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2014. - 553 с.
14. Кунев Ю. Д. Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять: митна справа, митне законодавство / Ю. Д. Кунев, Л. Р. Баязітов // Вісник Академії митної служби України. – Серія «Право». – 2013. – № 1 (10). – С. 7–14.
15. Левко, М. М. Митно-тарифне регулювання в системі забезпечення економічної безпеки держави [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 21.04.01 / Левко Марія Миколаївна ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів, 2016. - 20 с. : рис., табл.
16. Левченко С. Г. Теоретичні аспекти адміністративної діяльності митних органів України / С. Г. Левченко // Митна справа. – 2013. – № 2. – С. 39–47.
17. Мазур А. В. Поняття митної справи: ідея, зміст, законодавче закріплення / А. В. Мазур // Митна справа. – 2008. – № 5 (59). – С. 8–12.
18. Мельник, Т. М. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко, О. В. Зубко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазараки ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : КНТЕУ, 2014. - 599 с.
19. Мережко, Н. В. Митна справа [Текст] : підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; [за ред. П. В. Пашка] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. - 571 с.

20. Митна справа [Текст] : підручник / [П. В. Пашко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. П. В. Пашка ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2015. - 575 с.
21. Митний кодекс України [Текст] : станом на 3 лют. 2017 р. : відповідає офіц. тексту. - Харків : Право, 2017. - 404, [1] с.
22. Митний кодекс України: практичні аспекти [Текст] : навч.-метод. посіб. / [О. Л. Василенко та ін. ; редкол.: А. Д. Войцещук та ін.] ; Держ. фіскал. служба України [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 515 с.
23. Науменко В. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В. П. Науменко, П. В. Пашко, Руссков В. А. – 2.вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2006. – 394 с.
24. Ніканорова, О. В. Адміністративно-правові відносини у митній сфері [Текст] : монографія / О. В. Ніканорова. - Львів : Бадікова Н. О. [вид.], 2015. - 155 с.
25. Повразюк, Р. В. Митна вартість в питаннях та відповідях з коментарем до розділу III Митного кодексу України [Текст] : станом на 1 берез. 2017 р. / Повразюк Р. В. - Київ : УПП, 2017. - 116 с.
26. Тодощук, А. В. Підприємницькі митні ризики: особливості управління та аспекти регулювання [Текст] : монографія / А. В. Тодощук, Н. Ю. Подольчак ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 151 с.
27. Тоцька, Т. С. Митне оподаткування. Практикум [Текст] : навч. посіб. / Т. С. Тоцька ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Дніпропетровськ : Акцент, 2016. - 127 с. - Бібліогр.: с. 121-123.
28. Федотов, О. П. Концепція державної митної справи: виклики модернізації в Україні [Текст] : монографія / О. П. Федотов ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Юридична література, 2016. - 389 с. - Бібліогр.: с. 282-314.
29. Шталь Т. В., Вівденко М. А., Кравченко К. Є. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності України та вплив на них членства у світовій організації торгівлі //Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – №. 1 (2). – С. 192-196.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
2. Интес [Електронний ресурс] : [сайт корпорації]. – Режим доступу: <http://www.intes.com.ua>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
3. Український національний комітет міжнародної торгової палати [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://iccua.org>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
4. Фіскальна служба України [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.fsu.gov.ua>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
5. International Chamber of Commerce [Електронний ресурс] : [organization's website]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
6. World Trade Organisation [Електронний ресурс] : [organization's website]. – Режим доступу: <http://wto.org>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
7. Державна установа “Офіс з просування експорту України” <https://epo.org.ua/>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.
8. Про затвердження Порядку реалізації положень Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП : Наказ Державної митної служби України від 5 березня 2004 р. № 172. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1036-01/page>. – Станом на 01.08.2019. – Назва з екрану.

9. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643. – Станом на 01.08.2022. – Назва з екрану.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен **в тестовій формі дистанційно на платформі GOOGLE CLASSROOM** в дистанційному курсі «Управління зовнішньоекономічною діяльністю», режим доступу: <https://cutt.ly/NfjIRz>. Студенти автоматично долучаються, або індивідуально отримують код доступу, зв'язавшись із викладачем за адресою: s.berenda@karazin.ua